

slag kunde føre til „Lidt Kirketugt“, lad os kun tænke, at det vilde føre til den størst mulige Kirketugt, dette er lige over for de her tolfede Betyrninger aldeles ligegyldigt, thi efter Grundloven kan man jo gaae ud af Folketirken, man kan knytte sig til et andet Kirkesamfund, man er ikke bundet til Kirken (Tscherning: Men til Tienden). Ja, men her tale vi om Kirkens Forsatning og om den Frygt, der igaar blev udtalt for en Kirketugt, som gennem dette Forslag skulde komme til at gjøre sig gjældende. Den ærede Rigsdagsmand, som nu afbryder mig for at tale om Tienden, afbrød igaar en anden Taler for at sige, at han ikke vilde have os til at vende tilbage til hine Forhold, hvor Kirketugten kunde tænkes anvendt til at paabyde Confirmation to Gange; men ogsaa i denne Retning er jo netop ogsaa det hele Forhold nu ordnet ved Lov, vi befinde os nu paa et heelt andet Standpunkt og ikke under de Forhold, som fandt Sted i det forrige Aarhundrede; der er i saa Henseende nu en fuldkommen Frihed, og man kunde næsten falde paa at troe, at ærede Medlemmer, hvis Ord ellers ikke røde nogen stor Kærlighed til Folketirken, dog gjemme nogen skjult Følelse for den, da de jo ellers under deres personlige Frihed med den største Ligegyldighed maatte kunne see paa, hvorledes den vilde udvikle sig (Tscherning. Ja, men Tienden!) Der er her ikke Tale om Tienden, men om Kirketugten.

Med Hensyn til Sagens Fremme blev der igaar yttret, at enten kunde man negte den Overgang til 2den Behandling, eller ogsaa kunde man begrave den i et Udvalg; saaledes som jeg har opfattet Sagens Stilling i det Hele, navnlig udenfor denne Sal, skulde jeg næsten troe, at det i Realiteten kom ud paa Et og det Samme. Jeg troer nemlig, at Sagen allerede har virket ved den Maade, hvorpaa den har været for her i Thinget, og idag end yderligere tør ventes behandlet. For nogle Dage siden, da der var Svørgsmaal om, hvorvidt man vilde lade Fæsteloven gaae over til 2den Behandling, blev der fra en Side paastaet, at da man maatte forudsee, at man ikke kunde gennemføre den, saa vilde Sagen selv tabe,

naar Lovforslaget kom til at gaae over til 2den Behandling; man kunde maaskee omvendt antage, at denne Sag vilde vinde derved, at man negtede at tilstede den nogen ny Forhandling, thi det maae jo dog Alle erkjende, at enhver Kirke, ogsaa Folketirken, maa have en Forsatning, og naar vi nu negte Folketirken at komme til sin Ret, at faae sin Udvikling, saa beholde vi jo det, som vi nu have, det vil sige, man beholder en Folketirke aldeles undergivet de værlende Ministre, der igjen, vel at mærke, skulde være ansvarlige for Rigsdagen, saa at det til Syvende og Sidst bliver denne Forsamling, som kommer til at give Kirken sin Udvikling og Forsatning. De Herrer, som ville negte deres Stemme til ethvert Kirkeraad, gjøre os til Kirkeraad, vi blive det øverste Kirkeraad for Folketirken. Saaledes har man jo i de senere Aar allerede seet anseete katholiske Publicister, som Jörg, spottende fremhæve den Betydning, som Statens Overgang fra den absolute til den constitutionelle Regjeringsform medførte for Kirken i Danmark, idet baade den kirkelige Lovgivning og Administration igjennem de ansvarlige Ministre nu bleve afhængige af værlende Rigsdages Majoriteter. Jeg troer nu, at denne Forhandling, der allerede her er ført, vil kunne tjene til at belyse, at det neppe gaaer an, at vi saaledes blive en Slags øverste kirkelig Styrelse. Som det er anerkjendt, at Rigsdagen ikke tillige kan være Høiesteret her i Landet, som det ligeledes maae anerkjendes, at vi her i Salen ikke kunne optræde som et Videnskabernes Selskab, saaledes kan denne Forsamling ikke heller træde i Stedet for noget øverste Kirkeraad, hvad den efter Grundlovens § 80 heller ikke skal.

Tillisch: Jeg har hverken forlangt Ordet i denne Sag for at stræbe at holde dette Forslag ilive, eller for at hjælpe til at tilintetgjøre det. Det første vilde jeg ansee for at være et aldeles forgjæves Forsøg, og hvad det sidste angaaer, mener jeg, at Bognen allerede holder saa stærkt, at det ikke vil behøves at slyde videre til den; det er kun nogle Uttrinnger af den ærede Secretair, der igaar havde Ordet (Barfod), som have bevæget mig til at fremsætte nogle Bemærkninger. Han omtalte